

Dia Winston Churchill que en els recomptes electorals l'única cosa important és saber qui és el guanyador, i que la resta, tots són perdedors. Una frase que, en el cas de les eleccions al Parlament de Catalunya del 28 de novembre passat, hi escau prou bé, malgrat l'eufòria d'alguns dels protagonistes que van obtenir èxits relatius. El guanyador indiscutible i únic va ser CiU. La resta són *perdedors*, diria Churchill. Però en el cas del 28N, alguns són més perdedors que uns altres. I aquest rànquing l'encapçalen les formacions que han integrat el tripartit i, en lloc destacadíssim, PSC i ERC.

Els socialistes va aconseguir poc més de 570.361, un 18,32% dels vots, que els dona 28 diputats, lluny dels 37 que tenien. En quatre anys, el PSC ha deixat 225.000 vots pel camí. Tan greu, però amb unes xifres encara més dràstiques, és el cas d'Esquerra, que amb poc més de 218.000 vots, aconsegueix un 7% de suport electoral i 10 diputats dels 21 que tenia, i queda relegada a cinquena força parlamentària. Perd pràcticament la meitat del suport electoral que havia aconseguit el 2006. La magnitud d'aquests resultats nefastos ha originat un veritable terratrèmol que fa trontollar totes dues formacions i que les aboca a un procés de revisió d'estratègies i formes d'organització.

De moment, els lideratges d'ambdues formacions han quedat tocats. El president de la Generalitat, José Montilla, va anunciar en dos temps que deixaria la presidència de la formació al pròxim congrés del partit, previst inicialment la tardor vinent, i que renunciava a l'acta de diputat.

La renúncia de Montilla obre el debat successor a la formació. Però, més important que no pas això és que ara el PSC afronta un profund debat intern sobre la seva redefinició i el paper en la política catalana. Un paper que, de fet, va molt lligat amb la seva gènesi. El PSC és el fruit de la confluència, a principi de la transició, dels corrents del socialisme català, un de més federalista (PSC-C), un de més nacionalista (PSC-R, que era més minoritari) i el socialisme de matriu espanyola provinent de la federació catalana del PSOE. Aquests

El món no s'atura. Tot just quan els equips de campanya dels partits han plegat veles, PSC i ERC són a la unitat de cures intensives per a mirar de refer-se de la sotragada del 28N. Revisions de lideratges, estratègiques, discursives, són mesures que totes dues formacions han d'encarar amb rapidesa si volen evitar que la sotragada arribi a les municipals del maig de l'any vinent.

PSC i ERC, dels equips de campanya a l'UCI

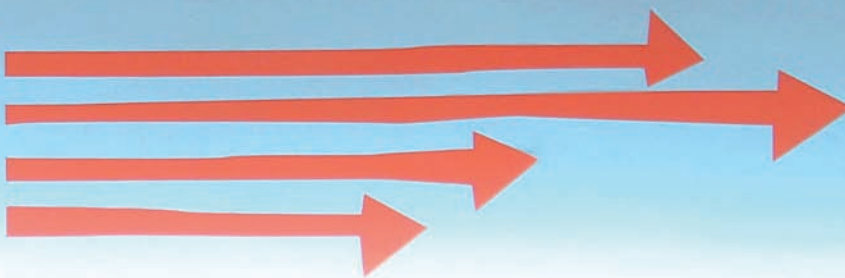
corrents van viure unes tensions que finalment han acabat configurant el PSC actual, on costa de dibuixar, malgrat la tirada que hi tenen els mitjans de comunicació, una frontera clara entre allò que s'anomena el sector catalanista i el sector espanyolista. Nou Cicle és la plataforma que recull allò que se n'havia dit l'obioisme (el sector partidari del dirigent Raimon Obiols), que refusa de ser considerat com a integrant d'un sector catalanista de la formació. Al seu torn, molts dirigents dels socialistes catalans recorden que ha estat un president com José Montilla, provinent del Baix Llobregat, nascut a

El president de la Generalitat i primer secretari del PSC, José Montilla, parla amb el presi-

Còrdova, que ha defensat un nou text estatutari, un nou model de finançament –amb les mancances que s'hi puguin trobar– i unes reivindicacions presentades a l'estat espanyol que mai no havia assumit una direcció del PSC anterior. De manera que el debat que s'obre ara al PSC és més complex que no pas la mera pugna entre un suposat sector més catalanista i un de més espanyolista. Si de cas, sí que hi ha un debat que apunta a revisar la relació amb el PSOE, i és en aquest àmbit on hi ha posicions diverses. I també torna a aparèixer amb força el debat sobre la recuperació del grup propi al Congrés de Diputats, perdut

TALUNYA CAP ON VA

PSC PSC PSC PSC

dent del partit, Isidre Molas, amb el portaveu, Miquel Iceta, i amb la diputada Manuela de Madre, a la reunió de la comissió executiva que va tenir lloc el 29 de novembre, l'endemà de les eleccions al Parlament de Catalunya.

poc després del cop d'estat del 23 de febrer del 1981.

Un tomb incòmode. En aquest debat que afronta el PSC, la relació amb el PSOE no és l'única qüestió. El socialistes catalans també hauran d'analitzar les causes de la pèrdua de complicitats amb sectors que tradicionalment els havien estat propers en àmbits com el cultural, l'acadèmic, el socio-econòmic, etc. Però els resultats del 28N han trencat tòpics. Per exemple –i potser és un dels més destacables–, que el PSOE era el veritable element mobilitzador dels socialistes catalans. Aquest tòpic segurament s'havia reforçat arran de l'èxit dels socialistes catalans a les eleccions espanyoles anteriors. Potser per això, amb la voluntat de remuntar unes enquestes preelectorals que anunciaven mals resultats, la direcció del PSC va fer un tomb discursiu molt incòmode per a bona part de l'electorat socialista, orientat cap a les tesis més pro-

peres a la dels socialistes espanyols. Aquesta campanya ha tingut una forta presència de líders del PSOE i s'ha articulat amb un discurs que, en bona mesura, ha contradit l'acció del govern tripartit en matèria de reivindi-

Montserrat Tura ha estat un dels valors més destacats del PSC al govern de la Generalitat.

cacions catalanistes. Sigui com sigui, aquest tomb del PSC, especialment després de la sentència del Constitucional espanyol sobre l'Estatut, ha acabat incomodant alguns sectors de la formació que reivindiquen per als socialistes catalans una estratègia que cerqui la centralitat en la política catalana i que reclama un perfil propi i diferenciat del PSOE.

Les veus discoles. En aquest debat han pres protagonisme mediàtic tres dels consellers del PSC al govern.

Antoni Castells ha estat un dels més crítics amb l'estratègia de la formació. I, de fet, s'ha anat distanciant del partit, fins al punt que també dins la direcció de la formació suscita molts recels. Algunes especulacions l'arribaven a situar en moviments per a impulsar una nova força política al marge del PSC. Però Castells desmentia aquesta opció, tot i que sense abaixar el to de les seves crítiques cap

a l'actual model de relació entre PSC i PSOE. El conseller d'Economia afirma que vol un PSC "autònom i independent del PSOE, amb el qual pacti, però que tingui com a primer objectiu de servir el país". Castells adverteix que el PSC "corre perill de convertir-se en un partit marginal" i que per això cal un procés de reformulació radical. Així i tot, manté la necessitat de fer aquesta feina des de dins la formació, i no afegint sigles de nova creació al panorama polític català.

Castells, tot i la solitud orgànica, coincideix amb alguns altres personatges rellevants dels socialistes catalans, com ara la consellera de Sanitat, Marina Geli; el conseller d'Ensenyament, Ernest Maragall; la de Justícia, Montserrat Tura; o l'alcalde de Lleida, Àngel Ros.

D'una manera semblant, Ernest Maragall aquest dies ha retornat al seu discurs de defensa de la recuperació del grup propi a Madrid. Però, ara com ara, ni Castells ni Maragall no gaudeixen de gaire predicament entre els seus companys de direcció.

La reivindicació d'alguns altres dirigents, com el cas de l'alcalde de Lleida, Àngel Ros, és més matisada. Ros insisteix –igualment com ha fet sempre Raimon Obiols– a negar l'existència del debat sobre *les dues ànimes* del PSC, i defensa la possibilitat de convivència d'una dimensió clarament catalanista compatible amb un projecte d'*encaix* en una Espanya federal.

Unes tesis que coincideixen amb les de Montserrat Tura. El fet d'ocupar el segon lloc de les llistes dels socialistes sembla que no ha estat suficient per a acabar d'eliminar el recel d'una part de la direcció i de Montilla mateix envers la consellera de Justícia, un dels membres del govern tripartit que té més bona premsa. I, malgrat que es mostrava disposada a ser una possible alternativa de relleu per al lideratge del PSC –i essent la número dos de la llista de Barcelona–, ha quedat relegada per Joaquim Nadal en les funcions de portaveu del grup parlamentari, un cop Montilla va anunciar que hi renunciava, per concentrar els seus esforços al procés de transició cap al pròxim congrés de la formació.

En aquest congrés, els socialistes catalans culminaran un procés de redefinició política i de lideratges, un cop passades unes eleccions crucials, les municipals, i pocs mesos abans de les espanyoles. Una agenda no gens fàcil.

Hereu es referma a Barcelona.

Els mals resultats del PSC a les eleccions al Parlament, paradoxalment, podrien haver afavorit indirectament els interessos de Jordi Hereu de repetir com a cap de la candidatura de Barcelona. Al PSC s'havia obert un debat sobre la possibilitat de substituir l'actual alcalde a les eleccions municipals, en vista d'unes enquestes que fa temps que anuncien la possible victòria –per primera vegada a la història– del candidat de CiU, Xavier Trias. Havien sonat noms com ara els de Ferran Mascarell o Montserrat Tura. Finalment, ara com ara, sembla que el relleu d'Hereu ja s'ha descartat. La federació de Barcelona ha reeixit –en un moment en què la direcció nacional del PSC està tocada– en l'objectiu d'afermar el seu candidat, l'actual batlle de la ciutat.

El fantasma del congrés d'Esquerra del 2008.

Els pèssims resultats d'Esquerra també han obert una profunda crisi dins la formació independentista, que ja ha originat canvis. De moment, Ernest Benach, president del Parlament –segon càrrec institucional més important del país– durant les dues legislatures anteriors, anunciava a través del seu blog que renunciava a l'acta de diputat per a afavorir la renovació. Benach, que feia tàndem electoral amb Joan Puigcercós, afirmava que mantindria la militància "perquè continuo fidel a aquest projecte que és –n'estic convençut– el projecte polític més vàlid per a aconseguir la justícia social i la llibertat nacional del meu país", però treballant des d'uns altres àmbits. Benach defensava la necessitat d'afavorir la renovació amb "l'entrada al Parlament d'un nou diputat, vint anys més jove que jo", Pere Aragonès, que n'havia quedat fora.

Però, sobretot, el president del Parlament convidava a reflexionar i a adonar-se de la necessitat de pren-

Els dirigents d'Esquerra Joan Puigcercós, Joan Ridaó i Ernest Benach, amb més membres de la direcció, a la reunió de l'executiva nacional

dre decisions per a "una renovació tranquil·la, a consciència, sense estridències ni baralles internes, preservant la unitat del partit". Un escenari de confrontacions internes com es va viure al darrer congrés del partit, el 2008, amb quatre sectors confrontats i que van acabar amb l'escissió de Reagrupament –fagocitada, en bona mesura, al darrer moment per la proposta de la SI de Laporta–, suscita temors tant en la direcció com en molts representants territorials, vista la proximitat de les eleccions municipals.

Joan Puigcercós, que va rebre el suport de l'executiva ampliada celebrada després dels comicis catalans, ha posat el càrrec a disposició del consell nacional –l'òrgan de representació del partit entre congressos– que tindrà lloc el 18 de desembre. Els sectors més crítiques de la formació amb el president republicà consideren que no n'hi ha prou, perquè asseguruen que el consell nacional és "dominat" per la direcció del partit. Per exemple, el senador d'Esquerra, Carles Bonet, ha demanat explícitament la dimissió de Puigcercós i la celebració d'un congrés extraordinari. Bonet, molt proper a l'ex-president de la formació, Josep-Lluís Carod-

que va tenir lloc l'endemà de les eleccions per a analitzar la situació de la formació després dels mals resultats. Damunt aquestes ratlles, el diputat Sergi de los Rios, Joan Puigercós i Joan Ridaó, al miting de començament de campanya dels independentistes, a Reus. Esquerra no va poder remuntar els mals pronòstics de les enquestes.

Rovira, defensa la necessitat d'obrir la formació a persones d'ideologia d'esquerreres i progressistes, però no solament independentistes, sinó que també siguin federalistes i autonomistes radicals, amb la voluntat de crear un partit, a parer del senador, amb vocació de veritable alternativa de govern i majoritari. Però aquesta concepció té molt poc predicament dins la formació i entre les bases, com reconeix Bonet mateix. De fet, aquesta tesi és la que sembla que va madurant Josep-Lluís Carod-Rovira, que anunciarà, precisament aquesta setmana, el seu futur i la manera com pensa vehicular aquesta nova teorització política.

Un consell nacional complicat.

Malgrat tot, el conclave republicà del 18 de desembre no sembla que hagi de ser tan pla per al dirigent d'Esquerra. El vot secret amb què es decidirà la confiança o no en el lideratge del president de la formació pot recollir un cert vot de càstig. D'una banda, per tensions territorials. En el cas de la federació de Barcelona, la més important del partit, no han estat històricament bones les relacions entre els sectors afins a Puigercós i els afins al cap de llista del partit a

Barcelona, Jordi Portabella, i amb el secretari general d'Immigració, Oriol Amorós, o el secretari general de Vice-presidència, Rafel Niubò, home de confiança de Carod-Rovira. També hi pot haver tensions amb més seccions territorials, especialment de comarques més crítiques amb l'estratègia del segon tripartit, on s'ha vist com la proposta de SI de Laporta els feia un bon esvoranc, com és el cas d'Osona. I en aquest vot de càstig encara s'hi pot afegir una part de l'expressió de les ferides provinents d'alguns dels sectors confrontats, carodistes o sectors que, simplement, responsabilitzin el cap visible de la formació de l'actual situació.

Sigui com sigui, es tractaria d'un vot de càstig calidoscòpic, que de moment no s'articula al voltant de cap lideratge alternatiu. En tot cas, aquesta mena de moció de confiança, a la qual se sotmetrà el president d'Esquerra al consell nacional del partit, determinarà la fortalesa i la capacitat que podrà tenir el dirigent republicà per a menar aquest procés de revisió i de debat intern.

Front independentista o esquerra nacional. Però, a banda del debat de lideratges, Esquerra també haurà

d'afrontar un debat estratègic profund, que probablement emergirà tard o d'hora: el debat de si s'ha de refer un projecte independentista en format de front comú, restablint lligams amb uns altres sectors independentistes, o es manté el d'una esquerra nacional.

Entre la direcció hi predomina la segona opció. Però entre les bases la cosa no és tan clara. La pressió per la desfeta electoral, les acusacions d'haver deixat de ser una *veritable* formació independentista i l'encaç per la presència de SI fa que una part de la militància republicana vulgui propiciar una estratègia encarada a recuperar l'hegemonia independentista, una estratègia de front independentista d'ampli espectre, de fet, com les propostes de Reagrupament o SI.

De moment, al consell nacional, a més de refermar o no el lideratge de Puigercós, també es debatrà un document d'anàlisi de la situació i amb propostes de futur per a la formació, que ha estat encarregat al secretari general, Joan Ridaó, i que coordina el conseller de Cultura i Mitjans Audio-visuals, Joan Manuel Tresserras, que recentment ha ingressat com a militant de la formació.

Enric Rimbau